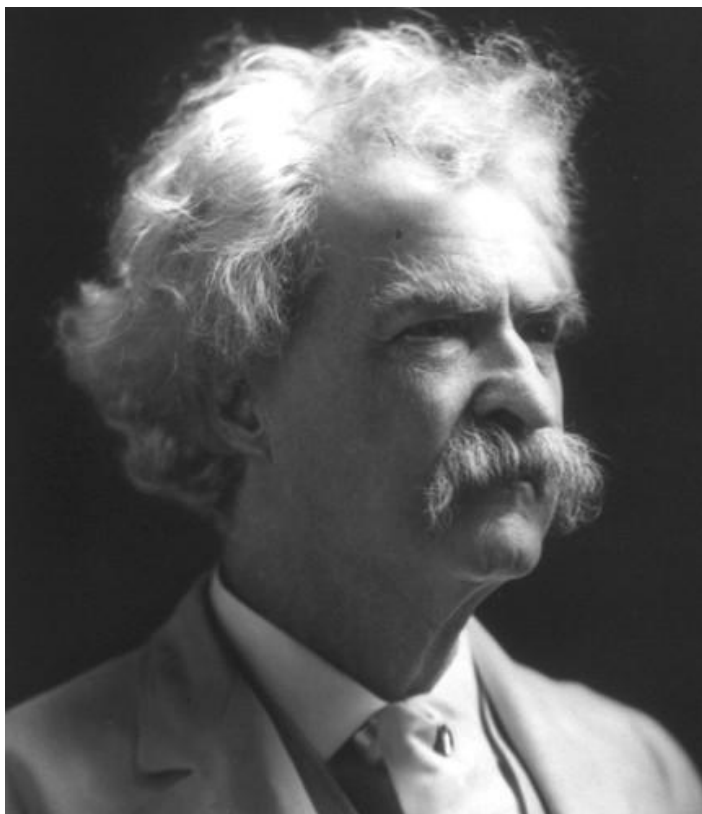

Knižnica A. Bernoláka v Nových Zámkoch

MARK TWAIN

BIBLIOGRAFICKÝ LETÁK PRI PRÍLEŽITOSTI
175. VÝROČIA NARODENIA

november 2010

MARK TWAIN – bibliografický leták pri príležitosti 175. výročia narodenia

V tomto roku si pripomínáme dve významné životné výročia skvelého iniciátora americkej modernej prózy **Marka Twaina – 175. výročie jeho narodenia a súčasne 100. výročie jeho úmrtia.**

Mark Twain, vlastným menom **Samuel Langhorn Clemens** sa narodil 30. 11. 1835 v mestečku Florida v štáte Missouri v USA. V rodine Clemensových bol piatym súrodencom. Neskôr sa presťahovali do mesta Hannibal, kde nadobudol základné vzdelanie. V roku 1847 mu zomrel otec John Marshal Clemens a matka ho dala do učenia za tlačiara. V roku 1850 spisovateľov brat Orion Clemens odkúpil hanibalský časopis Western Union, ktorý sa neskôr premenoval na Journal a zamestnal v ňom aj svojho brata, ktorý tu pracoval ako tlačiari a neskôr ako redaktor.

V rozpätí rokov 1852 až 1856 prestal pracovať u brata a ako tlačiari pracoval na viacerých miestach USA napr. v St.Louise, New Yorku, Philadelphii, Iowe a Cincinnati až sa napokon opäť vrátil do bratovho Daily Postu. V roku 1858 až 1859 sa vyučil u kormidelníka Bixbyho za mississipského kormidelníka na parniku Pensylvánia, kde mu tragicky zahynul aj brat Henry. Keď v roku 1861 vypukla v USA občianska vojna, ktorá znamenala koniec jeho kormidelníckej kariéry, bol povolaný do vojsk Konfederácie, ktorú po pár týždňoch opustil a začal sa politicky angažovať pri bratovi tajomníkovi guvernéra v Nevade. V Nevade sa nakazil striebornou horúčkou a šiel neúspešne hľadať striebro.

Od roku 1863 začal používať svoj známy pseudonym **Mark Twain**. V neskorších rokoch sa stal neúspešným zlatokopom a vrátil sa do kalifornského San Francisca, kde už literárne prispieval do novín **Morning Call The Californian, Sunday Mercury a Saturday Press**. V roku 1866 odcestoval na dlhší čas na Havajské ostrovy ako korešpondent časopisu Union. V roku 1870 sa oženil s Oliviou Langdonovou, s ktorou mal tri dcéry Susan, Claru a Jean.. Spolu s rodinou viackrát vycestoval do Európy so zameraním na Anglicko, kde absolvoval viacero prednášok a nadviazal viacero literárnych kontaktov. Po návrate si odskočil do Bermúd, Kanady a vrátil sa opäť aj s rodinou na dlhší čas do Európy konkrétne do Nemecka, Francúzska, Talianska a Španielska. V osemdesiatych rokoch 19. stor. nevýhodne investoval a dostal sa do finančných ťažkostí, ktoré ho viac- menej sprevádzali až do konca života. Na sklonku 19. stor. absolvoval spolu s rodinou dlhodobý pobyt v Európe a v roku 1895 Twainovci podnikli cestu okolo sveta. Twain dostával rôzne čestné tituly a doktoráty, snažil sa zarobiť čo najviac peňazí, aby vyrovnal dlžoby. V poslednom desaťročí života mu zomrela manželka a dve z troch dcér. Zomrel 21. 4. 1910 a pochovaný je v Elmire v USA.

Absolútnou literárnou prvotinou autora bol príspevok do časopisu pod názvom „**Ako fičúr naľakal novousadlíka**“. V roku 1862 mu vyšla v časopise Virginia City pod pseudonymom **Josh** paródia „**Skamenený človek**“, v časopise **Enterprise** humoreska „**Masakra v Empire**“, a v roku 1864 v časopise **Sunday**

Mercury humoreska „**Prekliate detiská**“. O rok neskôr napísal poviedku „**Jim Smiley a jeho skákajúca žaba**“. Prvú knihu pod názvom „**Slávna skákajúca žaba z kraja Calaveras a iné črty**“ vydal v roku 1867 a bola to vlastne zbierka poviedok. V lete roku 1869 mu vyšla kniha „**Nevinní v cudzine**“- je to vlastne cestopis o ceste do stredomoria. Vo februári 1872 vydal knihu „**Ako som sa s tým boril**“, kde vyjadril svoje výhrady k vojnám, lebo ich považoval za nezmysel. Rok na to napísal román „**Pozlátaný vek**“ ktorý odhaľuje vládnu korupciu a povojnové špekulantstvo. Na pokračovanie v časopise mu vychádzalo dielo „**Staré časy na Mississippi**“ až do roku 1875, ktoré je významným kultúrno-historickým reliktom. Rok na to vydal jedno zo svojich dvoch najznámejších diel pod názvom „**Dobrodružstvá Toma Sawyera**“, kde brilantne zhrnul svoje zážitky a skúsenosti z detstva prežitého na strednom Západe USA pri brehoch rieky Mississippi. V rokoch 1880 až 1881 vydal cestopis „**Tulák v cudzine**“ a veľmi známy román, „**Princ a bedár**“ ktorý bol niekoľko krát zdramatizovaný a sfilmovaný. Rok na to vydal cestopisný román „**Život na Mississippi**“. V roku 1885 mu vydali jeho druhé najznámejšie dielo „**Dobrodružstvá Huckleberryho Finna**“, kde kriticky pertraktuje otroctvo černochoch a pokrytectvo v živote malého mesta. Ďalším významným dielom tvorby Marka Twaina je román „**Yankee z Connecticutu na dvore kráľa Artuša**“, ktorý vyšiel o štyri roky neskôr a jedná sa o historickú satiru a paródiu. Na sklonku 19. stor. v poslednom desaťročí postupne vydal novelu „**Miliónová bankovka**“, na pokračovanie román „**Ťuťmák Wilson**“, knižne „**Tajomný cudzinec**“, dielo „**Jana z Arcu**“, román „**Osobné spomienky na Janu z Arcu**“ a dve útle knižky „**Tom Sawyer detektívom**“ a „**Tom Sawyer v cudzine**“. Tieto dielka však už nezaznamenali významnejší úspech.

Z tvorby M.Twaina je ešte vhodné spomenúť diela vydané už po roku 1900: „**Pozdĺž rovničky**“, „**Obrana generála**“ a „**Človeku sediacemu v tme**“. Posledné desaťročie spisovateľovho života bolo poznačené veľkou osobnou tragédiou – stratou troch najbližších bytostí a to manželky a dvoch dcér. Významnejšími dielami tohto obdobia sú knihy ako „**Muž, ktorý skorumpoval Hadleyburg**“, „**Cárov monológ**“, „**Monológ kráľa Leopolda**“ a „**Čo je človek**“. Posmrtné mu vyšli ešte tieto diela: „**Evin denník**“ venovaný pamiatke na jeho manželku, ďalej to boli „**Listy zo zeme**“ a autobiografický román „**Autobiografia**“.

Mark Twain bol významným americkým kritickým realistom a iniciátorom modernej americkej prózy využívajúcim bohatstvo ľudového jazyka a amerického ľudového humoru, spočívajúcom v satiricko-sarkastickej nadsádzke sporej s tradíciami komického rozprávania skutočných príbehov typických postáv a príznačných miestnych detailov.

Tento bibliografický leták pripravila Knížnica A. Bernoláka v Nových Zámkoch pri príležitosti 175. výročia narodenia spisovateľa. Obsahuje neanotované, abecedne radené záznamy o knihách autora, ktoré sa nachádzajú vo fonde KAB.

Záznamová časť:

1. Dobrodružstvá Huckleberryho Finna / Mark Twain ; z anglického originálu ... preložil Peter Ždán, ilustrácie Viera Žilinčanová. - 1. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1971. - 331 s. ; 21 cm

2. Dobrodružstvá Toma Sawyera* Dobrodružstvá Huckleberryho Finna 1 / Mark Twain ; z anglických originálov ... preložil, poznámky a vysvetlivky napísal Otakar Kořínek, úvodnú štúdiu napísal Viktor Krupa. - [1. vyd.]. - Bratislava : Tatran, 1985. - 432 s. ; 20 cm. - (Zlatý fond svetovej literatúry, 71. zv.).

3. Dobrodružstvá Toma Sawyera / Mark Twain; 4.vyd. Bratislava : Mladé letá, 1986. 240 s.

4. Dobrodružstvá Toma Sawyera a Huckleberryho Finna / Twain Mark ; z anglických originálov ... preložil František Gel ilustroval Jiří Hejna. - 5. vyd. - Praha : SNKLHU, 1961. - 393 s. ; 24 cm. - (Klub čtenářů, Zv.137).

5. Dopisy z planety Země / Mark Twain ; z anglického originálu ... preložili Jitka Beránková a Josef Schwarz, doslov napísal Martin Procházka, ilustrácie Adolf Born. - 1. vyd. - Praha : Práce, 1987. - 176 s. ; 20 cm. - (Kamarád).

6. Huckleberry Finn / Mark Twain ; preložila Eliška Hulejová, ilustroval Ľubomír Mika. - 1. vyd. - Bratislava : Fortuna print, 1991. - 206 s. ; 19 cm. - ISBN 80-85224-42-9.

7. Charles Dudley Warner Pozlacený věk : příběh našich dnů / Mark Twain ; z anglického originálu ... preložili František Gel a Marcela Mašková, doslov napísal a vysvetlivky napísal Marcela Mašková. - 1. vyd. - Praha : Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1962. - 525 s. ; 20 cm. - (Knihovna klasiků : spisy Marka Twaina, 4. zv.).

8. Listy zo Zeme / Mark Twain ; z anglického originálu ... preložil Viktor Krupa. - 1. vyd. - Bratislava : Vydavateľstvo politickej literatúry, 1968. - 235 s. ; 20 cm.

9. Princ a bedár.. - Bratislava : Mladé letá, 1983. 223 s.

10. Princ a bedár Tajomný cudzinec 3 / Mark Twain ; z anglických originálov ... preložil kolektív prekladateľov, chronológiu napísal Viktor Krupa prekladateľov. - 1. vyd. - Bratislava : Tatran, 1985. - 648 s. ; 20 cm. - (Zlatý fond svetovej literatúry, 73. zv.).

11. Princ a chud'as. Yankee z Connecticutu na dvoře krále Artuše / Mark Twain ; z anglického originálu ... preložil František Gel. - 2 . vyd. - Praha : Odeon, 1976. - 554 s. ; 20 cm.

12. Tajomný cudzinec a Ťuťmák Wilson / Mark Twain ; z amerických originálov ... preložil Rudolf Košťal, doslov napísala Zora Studená. - 1. vyd. - Bratislava : Tatran, 1968. - 264 s. ; 20 cm. - (Svetoví klasici, 176. zv.).

13. Tom Sawyer a jeho dobrodružstvá / Mark Twain ; z amerického originálu ... preložil Alfons Bednár, ilustroval Ľubomír Kellenberger. - 2 . vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1957. - 205 s. ; 24 cm.

14. Tom Sawyer a jeho dobrodružstvá / Mark Twain ; z amerického originálu ... preložil Alfons Bednár, ilustrácie Viera Žilinčanová. - 3. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1965. - 238 s. ; 21 cm.

15. Yankee z Connecticutu na dvore kráľa Artuša* Život na Mississippi 2 / Mark Twain ; z anglických originálov ... preložil Miloš Ruppeldt a Život na ... prepracovala Alexandra Ruppeldtová. - [1. vyd.]. - Bratislava : Tatran, 1985. - 600 s. ; 20 cm. - (Zlatý fond svetovej literatúry, 72. zv.).

16. Az aranykor / Mark Twain a Charles Dudley Warner ; preklad Harper a Brothers z roku 1915 New York-Londýn. - [1. vyd.]. - Budapest : Európa Könyvkiadó, 1957. - 506 s. ; 20 cm

17. A lóvátett város : elbeszélések / Mark Twain ; z amerického originálu...preložil Szász Imre. - [1. vyd.]. - Budapest : Szépirodalmi Könyvkiadó, 1951. - 212 s. ; 20 cm.

18. Egy Jenki Artur király udvarában : regény / Mark Twain ; z amerického originálu...preložil Réz Ádám, ilustrácie Kondor Lajos. - [1. vyd.]. - [Budapest] : Új magyar könyvkiadó, 1956. - 389 s. ; 19 cm.

19. Huckleberry Finn kalandjai : regény / Mark Twain ; preložil Koroknay István, ilustroval Kass János. - 7. vyd. - Bratislava?Budapest : Madách Könyvkiadó?Móra Könyvkiadó, 1972. - 310 s. ; 21 cm. - ISBN 963-11-0410-9.

20. Koldus és királyfi. – Ford. Jékely Zoltán 4.vyd. Budapest : Móra Könyvkiadó, 1970. 223 s.

21. Megszelíditem a kerékpárt / Mark Twain ; z amerického originálu ... preložili Szász Imre, Szenkuthy Miklós a Szilágyi Tibor, ilustrácie Hegedüs István. - [1. vyd.]. - Budapest : Európa Könyvkiadó, 1980. - 260 s. ; 20 cm. - (Vidám könyvek). - ISBN [963-07-2036-1].

22. Tom Sawyer kalandjai. : Regény. Ford.Koroknay István – 2.vyd. Budapest : Móra Könyvkiadó, 1975. 246 s. - ISBN 963 11 0386 2.

23. Tom Sawyer a mesterdetektív.. Ford.Dezsényi Katalin - Budapest : Fátum-Ars Kiadó, 1994. 173 s. - ISBN 963 8367 33 4.

24. Tom Sawyer kalandjai*Huckleberry Finn : két regény / Mark Twain ; preložené z amerického originálu. - [1. vyd.]. - Budapest : Európa Könyvkiadó, 1960. - 482 s. ; 19 cm. - (A világirodalom klasszikusai).

25. Tom Sawyer léghajón. Tom Sawyer, a detektív / Mark Twain ; z anglického originálu ... preložili Dezsényi Katalin a Révbíró Tamás. - 1. vyd. - Bratislava : Madách Könyvkiadó, 1985. - 173 s. ; 22 cm. - ISBN 963-11-4222-1.

26. Utazás az egyenlítő körül / Mark Twain ; preložené z amerického originálu. - [1. vyd.]. - [s.l.] : [S.n.]. - [198 s.] ; 21 cm.

27. Die Abenteuer von Tom Sawyer = The Adventures of Tom Sawyer / Mark Twain ; z anglického originálu ... preložil Lore Krüger ilustroval Bohdan Jelínek. - [1. vyd.]. - Bratislava : Book and Book, 2000. - 270 s. ; 21 cm. - ISBN 80-967407-3-3.

28. Durch dick und dünn / Mark Twain ; z anglického originálu ... do nemčiny preložil Otto Wilck, ilustroval Klaus Ensikat. - 1. vyd. - Berlin : Verlag Neues Leben, 1973. - 458 s. ; 27 cm.

29. The Adventures of Tom Sawyer : 1896 / Mark Twain ; ilustroval Bohdan Jelínek. - [1. vyd.]. - Bratislava : Book and Book, 2000. - 270 s. ; 21 cm. - ISBN 80-967407-2-5.

Knihy o ňom:

1. Staviňski, Julian

Mark Twain.. Z pol. orig. prel. Š. Drug- Bratislava : Obzor, 1982. 281 s.

2. Török, András

Mark Twain világa.. - Budapest : Európa Könyvkiadó, 1982. 266 s. - ISBN 963 07 2575 4.

3. Zúbek, Ľudo

Rytieri bez meča / ilustroval Osvald Klapper. - 1. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1979. - 291 s. ; 20 cm.

Použitá literatúra:

1. Dejiny svetovej literatúry 2 / Milan Pišút a kolektív. - [1. vyd.]. - Bratislava : Osveta, 1963. - 524 s. ; 24 cm.

2. Encyklopédia spisovateľov sveta / zostavovateľ Ján Juríček a kolektív autorov. - [1. vyd.]. - Bratislava : Obzor, 1987. - 643 s. ; 24 cm.

Názov: Mark Twain – bibliografický leták pri príležitosti 175. výročia narodenia a 100. výročia úmrtia spisovateľa

Zostavil: Vojtech Gottgeisel – UKIS KAB NZ

Zodpovedná: Marta Szilágyiová – riaditeľka KAB NZ

Vydala: Knižnica A. Bernoláka v Nových Zámkách

Termín: november 2010

Náklad: 20 ks

Tlač: KAB NZ